

2017-03-23
M2017/00778/Nm, M2017/00712/Nm
(delvis)

Miljö- och energidepartementet

Naturvårdsverket
106 48 Stockholm

Uppdrag att se över och föreslå ändringar i reglerna om landsbygdsutveckling i strandnära läge

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Naturvårdsverket att se över reglerna om landsbygdsutveckling i strandnära läge i miljöbalken och plan- och bygglagen (2010:900). Naturvårdsverket ska även föreslå de författningsändringar och eventuella andra åtgärder som behövs för att ytterligare främja landsbygdsutveckling i områden med god tillgång till stränder. Boende och arbetstillfällen är en viktig del för landsbygdens utveckling. De värden som strandskyddet långsiktigt syftar till att skydda, bl.a. allemansrättslig tillgång till strandområden, ska inte äventyras. Särskilt fokus ska läggas på att utöka möjligheterna att bygga permanentbostäder.

Förslag om ändringar i regelverket ska lämnas i form av författningsförslag och författningskommentarer. Till författningsförslagen ska det finnas en konsekvensutredning som ska utformas i enlighet med 6-8 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet) senast den 31 augusti 2017.

Bakgrund

Reglerna om landsbygdsutveckling i strandnära läge (de s.k. LIS-reglerna) trädde i kraft i februari 2010 och var en del av en större reform av strandskyddet (prop. 2008/09:119, bet. 2008/09:MJU13, rskr. 2008/09:227). Syftet med LIS-reglerna är att ge förutsättningar för utveckling av landsbygden samtidigt som ett långsiktigt skydd av strändernas natur- och friluftsvärden inte äventyras.

Naturvårdsverket och Boverket fick 2012 i uppdrag att utvärdera och se över utfall och tillämpning av de nya strandskyddsregler som trädde i kraft 2009 och 2010 (dnr M2012/03437/Nm). I uppdraget ingick att analysera tillämpningen och utfallet av LIS-reglerna. Enligt myndigheternas redovisning av uppdraget, som presenterades i september 2013, var det för tidigt att avgöra om LIS-reglerna hade lett till landsbygdsutveckling (dnr M2013/02429/Nm).

Strandskyddsdelegationen tillsattes 2013 och hade i uppdrag att vara en arena för erfarenhetsutbyte och dialog samt utföra och samordna en informations- och kunskapsinsats kring tillämpningen av strandskyddsreglerna. I delegationens slutbetänkande (SOU 2015:108) konstateras bland annat att LIS-reglerna kan ge avsedda lättnader och skapa förutsättningar för attraktivt boende och lokalt entreprenörskap. Delegationen identifierar emellertid även svårigheter i reglerna och deras tillämpning.

Länsstyrelserna har sedan 2012 haft ett årligen återkommande regleringsbrevsuppdrag att bl.a. analysera vilket genomslag LIS-reglerna har fått i kommunernas plan- och byggverksamhet. Länsstyrelserna anförde i sin redovisning för 2015 bl.a. att genomförandet av planer för områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) inte har gått i den takt som kommunerna har önskat, att många kommuner har förbisett att föreslå LIS-områden när sjöar eller vattendrag inte är den främsta attraktionen samt att LIS-reglerna inte har varit en mirakelkur för landsbygden, men att reglerna ändå fyller en viktig roll för landsbygdens exploateringsmöjligheter. Länsstyrelserna pekar vidare på ett antal oklarheter och problem i tillämpningen av LIS-reglerna, t.ex. att reglerna ger utrymme för olika tolkningar, att det saknas en definition av landsbygdsutveckling, att bevisbördan för att en viss åtgärd ska anses leda till landsbygdsutveckling är oklar, att det är osäkert hur gränsen mot enskilda intressen ska dras när LIS-områden ska pekas ut i en översiktsplan, om klimatfrågan kan vara en faktor som bör beaktas när LIS-områden pekas ut och vilka möjligheter det finns att åberopa LIS-reglerna utan stöd i en översiktsplan.

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1, utgiftsområde 18 och 23) att LIS-regelverket skulle ses över. Översynen är en del av regeringens bostadspolitiska paket med förslag till 22 steg för fler bostäder, vilket presenterades den 21 juni 2016.

Närmare om uppdraget

Naturvårdsverket och Boverket konstaterade i sin analys av utfallet av LIS-reglerna, som presenterades i september 2013, att det hade gått för kort tid sedan reglerna trädde i kraft för att det skulle gå att avgöra om reglerna hade lett till landsbygdsutveckling. Det är nu tre år sedan och regeringen anser att det är dags att se över resultaten av reformen landsbygdsutveckling i strandnära läge.

Regeringen vill se en levande landsbygd som kan utvecklas, samtidigt som ett attraktivt landskap kan bevaras och värdefulla naturmiljöer skyddas. Det finns enligt regeringen potential att utveckla LIS-reglerna i detta syfte.

Naturvårdsverket ska mot denna bakgrund se över LIS-reglerna och deras tillämpning samt föreslå de författningsändringar och eventuella andra åtgärder som behövs. Syftet är att ytterligare främja landsbygdsutveckling i områden med god tillgång till stränder utan att de värden som strandskyddet långsiktigt syftar till att skydda äventyras. Särskild fokus ska läggas på att utöka möjligheterna att bygga permanentbostäder.

I uppdraget ingår bl.a. att Naturvårdsverket ska

- analysera och presentera i vilka delar systemet har, respektive inte har, varit ändamålsenligt,
- redovisa vilket utfall reglerna har fått i förhållande till utvecklingsbehovet för landsbygden i de enskilda länen och i landet som helhet,
- redovisa de svagheter och utvecklingsmöjligheter som finns i LIS-reglerna och deras tillämpning.

Uppdraget att lämna förslag till de författningsändringar och eventuella andra åtgärder som behövs ska genomföras mot bakgrund av utvärderingen av LIS-reglerna och deras tillämpning och med beaktande av nuvarande och kommande behov av landsbygdsutveckling – särskilt behovet av permanentbostäder – utan att äventyra möjligheterna att tillgodose strandskyddets långsiktiga syften. I uppdraget ingår bl.a. att Naturvårdsverket ska

- föreslå lösningar på problem i tolkningen och tillämpningen av LIS-reglerna,

- föreslå de ändringar som behövs för att utöka möjligheterna att bygga permanentbostäder,
- se över kravet på att ett LIS-område ska ha en ”begränsad omfattning” enligt 7 kap. 18 e § första stycket 2 miljöbalken,
- överväga förfaranden som möjliggör att systemet blir mer flexibelt för behov som inte kan förutses bl.a. vid en översiktsplanering,
- överväga om kravet i 7 kap. 18 d § miljöbalken på att bl.a. enstaka en- eller tvåbostadshus ska ha anslutning till ett befintligt bostadshus bör tas bort.

Naturvårdsverket ska utföra uppdraget i samarbete med Boverket som ska hjälpa till med bl.a. sakkunskap och förslag inom sitt ansvarsområde.

Naturvårdsverket ska även föra dialog med Havs- och vattenmyndigheten, Statens jordbruksverk, länsstyrelserna, regionalt utvecklingsansvariga aktörer, ett urval kommuner, Sveriges kommuner och landsting och övriga berörda myndigheter och organisationer.

På regeringens vägnar

Karolina Skog

Stefan Berggren

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Finansdepartementet/BA/SFÖ/K

Justitiedepartementet/L1

Näringsdepartementet/PBB/FJR/RTS/HL/SK/JM

Kulturdepartementet/KA

Boverket

Havs- och vattenmyndigheten

Statens jordbruksverk

Länsstyrelserna

Sveriges kommuner och landsting